

Salassapito ja vaitiolovelvollisuus

Keski-Pohjanmaan asiakasraati 18.09.2025
3798/00.02.20/2025

Valmistelija

Osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö Jussi Salminen

Laissa viranomaisen toiminnan julkisuudesta 21.5.1999/621 on säädetty viranomaisen toimintaa koskevista salassapitovelvoitteista, kuten asiakirjajulkisuus (22 §) sekä vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto (23 §). Viranomaisen asiakirja on pidettävä salassa, jos se tässä laissa tai muussa laissa on säädetty salassa pidettäväksi tai jos viranomainen lain nojalla on määrännyt sen salassa pidettäväksi taikka jos se sisältää tietoja, joista lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus. Salassa pidettävä viranomaisen asiakirjaa tai sen kopiota tai tulostetta sitä ei saa näyttää eikä luovuttaa sivulliselle eikä antaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muulla tavalla sivullisennähtäväksi tai käytettäväksi.

23 § Vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto 1 mom.

”Viranomaisen palveluksessa oleva samoin kuin luottamustehtävää hoitava ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan viranomaisessa toimiessaan tietoonsa saamaa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta viranomaisessa tai tehtävän hoitaminen viranomaisen lukuun on päättynyt”.

§ 23:n kolmannessa momentissa todetaan, että em. kohdassa tarkoitettu henkilö ei saa käyttää salassa pidettäviä tietoja omaksi tai toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi. Lisäksi salassapidosta on säädetty sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (22.9.2000/812) koskevassa laissa. Se säättää sosiaalihuollon tietojen salassapidosta ja vaitiolovelvollisuudesta seuraavaa:
14 § 1 mom. ”Sosiaalihuollon asiakirjat, jotka sisältävät tietoja sosiaalihuollon asiakkaasta tai muusta yksityisestä henkilöistä, ovat salassa pidettäviä.”

15 § 1 mom. ”Sosiaalihuollon järjestäjä tai tuottaja taikka niiden palveluksessa oleva samoin kuin sosiaalihuollon luottamustehtävää hoitava, ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan sosiaali-huollon tehtävissä toimiessaan tietoonsa saamaansa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus.

Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta sosiaalihuollon järjestäjän tai tuottajan palveluksessa tai tehtävän hoitaminen niiden lukuun on päättynyt.”

Terveystieteiden laitoksen potilaan asemasta ja oikeuksista 17.8.1992/785 määrittelee vastaavasti potilasasiakirjoihin liittyvien tietojen salassapidosta. Potilasasiakirjoihin sisältyvät tiedot ovat salassa pidettäviä.

Vaitiolovelvollisuuden osalta on hyvä nyrkkisääntö se, ettei kerro julkisuudessa sanakaan niistä asiakirjatiedoista ja keskusteluista, jotka liittyvät salassa pidettäviin asioihin. Salassapidon ja vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluu myös se, kuka sosiaali- ja terveystieteiden esim. kenen vanhemmat saavat kotiapua tai asuvat vanhainkodissa.

Päätösesitys

Asiakasraati päättää merkitä edellä mainitut säädökset tiedoksi ja noudatettavaksi.

Päätös